

Marinus Poulsen:

Te Mar'ken i Holsbrow'

(Mod Slutningen af forrige Aarhundrede)

Dæ wa Mar'ken i Holsbrow'. Mek'kelsmar'ken. A wa te den sidst Mar'ken, Sant-Hansmar'ken, saa haaj a't rejnt mej, te a sku te dæhæ'r. De æ jo osse en trawlt Ti'. Vi æ e't færre mæ'r aa kø'r Ku'er ind. Andes, de ær æ Mand', han haa æ hiel Ti' saa'j, te vi fæk e't Staa'n te'r, men han tu no sjel te'r fræ æ Maa'r aa, aa han saa'j, da vi so' ve æ Dowwer, te mæ aa Marianne vi ku ta te Mar'ken, naar vi haaj kjor dem trej' Las Hawwer ind dæom· fræ æ Søndertowt, som vi e't no'j aa fo kjo'r i Gu'er. De æ sjælden æ Mand' rueser nowwer, men han vild da sej· wos, te a haaj waat døgtig mæ æ Hjølili, aa Marianne haaj waat er mæ æ Kra't. Vi haaj e't imo'r aa fo'n Fridaa'.

Æ Hawwer fæk vi kjor hjem te Mej·de. Aa da vi haaj faat wo Onden, tu a te'r te Mar'ken. Marianne bestemt sæ for aa tæ hjem aa si'e te hin·de Mu'er i Stej for. Da a noj op te æ Vej, trow'er a saa e't osse, æ Kaa'l

Til marked i Holstebro

Der var marked i Holstebro, Mikkelsmarked. Jeg var til det sidste marked, Sankt Hansmarked, så jeg havde ikke regnet med, at jeg skulle til det her. Det er jo også en travl tid. Vi er ikke færdig med at køre korn ind. Anders, det er manden, han har hele tiden sagt, at vi ikke fik tid til det, men han tog nu selv til det fra morgenstunden, og han sagde, da vi sad ved morgenmaden, at mig og Marianne vi kunne tage til marked, når vi havde kørt de tre læs havre ind deromme fra Søndertoften, som vi ikke nåede at få kørt i går. Det er sjældent manden roser nogen, men han ville da sige os, at jeg havde været dygtig med leen, og Marianne havde været det med kratten (= riven). Vi havde ikke noget imod at få en fridag.

Havren fik vi kørt hjem til middag. Og da vi havde fået vores middagsmad, tog jeg til marked. Marianne bestemte sig for at tage hjem og se til sin mor i stedet for. Da jeg

i Rosgord kommer trasken. Julius Jensen hi'er han. Saa fæk a hejsen gu'e Føleskab. Jaaw, faa han snak'ker, aa han faatæ·ler. A vest, te a e't haaj behaaw aa sej· ret møj', aa de passer mæ sommen gu'e nok.

– No, de ka væ·r, du osse æ forsenker, laaj han for, jaaw, faa de æ a da. A sku ha waat te'r fræ æ Maa·r aa, men saa kam dæ Boj om· fræ Kræ Wollesens, om dæ e't vild kom mindst jen' dærom, dæ wa·n Kow' gon i Løwt, den sku di gja·r ha o' æ Bien. De ku en e't sej nej' te. Ja, han haar nøj Uheld' mæ hans Høwder, ham Kræ Wollesen. Faa nowar Daw· sind· lo' dæ jen' Maa·r en Kal' aa wa stret, aa a so', da a kam dæom', te dæ stu' en aa·n, dæ haaj saa undt i æ Lyw', te de ræ·nd aa'n. De ka væ·r, te den osse stret'ter. Forurn mæ wa dæ osse en Kaa'l aa·n Nabo·mand te'r aa hjælp æ Hjal·d o æ Bien.

– Da de endle wa ski'e, sku vi bestemt ind aa haa æ Kaffe. Kræ Wollesen haaj snaar e't Ti te'r aa sna'k, han sku skynd· sæ te Mar'ken. Men de gjor da heller et nøj, faa Ma·ren hun ku da godt onderhold wos. Ja, hun æ nøj pyl'ler, de æ Kræ Wollesens Kuen, et saa møj' ledt indda. Hun klawwer sæ aa pyllerr i·n faa·le Ti'. No wa dæ bare jen' Kow', dæ ga'n Slant Mjælk, dem ander di wa sien. De wa e't bejjer mæ æ Høns, di wa allere· gon i Fjertaa'f. Hun tro·j e't, dæ no wa mier ind taaw', dæ gjor Æ'g.

nåede op til vejen, tror jeg så ikke, karlen i Rosgård kommer traskende. Julius Jensen hedder han. Så fik jeg ellers godt følgeskab. Jo, for han snakker, og han fortæller. Jeg vidste, at jeg ikke havde behov for at sige ret meget, og det passede mig såmænd godt nok.

– Nå, det kan være, du også er forsinket, lagde han ud, jo, for det er jeg da. Jeg skulle have været til det fra morgenstunden af, men så kom der bud omme fra Kresten Olsens, om der ikke ville komme mindst én derom: en ko skulle til at kælte, den skulle de gerne have på benene. Det kunne man ikke sige nej til. Ja, han har noget uheld med sine kreaturer, ham Kresten Olsen. For nogle dage siden lå der en morgen en kalv og var død, og jeg så, da jeg kom derom, at der stod en anden, der havde så ondt i maven, at det løb af den. Det kan være, den også dør. Foruden mig var der også en karl og en nabomand til at hjælpe knokkelraden på benene.

– Da det endelig var sket, skulle vi bestemt ind og have kaffe. Kresten Olsen havde næsten ikke tid til at snakke, han skulle skynde sig til marked. Men det gjorde da heller ikke noget, for Maren hun kunne da godt underholde os. Ja, hun er noget pylret, det er Kresten Olsens kone, ikke så helt lidt endda. Hun klager sig og pylrer i en farlig tid (= længe). Nu var der bare én ko, der gav en slat mælk, de andre de var sene (= golde). Det var ikke bedre med hønsene, de var allerede gået i fjertab. Hun troede ikke, der nu var mere end to, der lagde æg.

– A trowwer no e't, di haar ær saa reng· dærom·, te Ma·ren haa behaaw aa klaw· sæ. Æ Mand' æ nok en sjow' Kompi·rum o den Maa·r, te de æ lissom han tøywes, te de e't haar saa møy' aa sej·, hurn de go·r dæhjem·, naar bare han ka kom u'r aa handel. Men de mo'n sej·, de'r han osse gu'e te. Han handler sam'mel mæ Kristian Krammer i Holsbrow', han æ ret Praanger. Aa Kræ Wollesen tjenner skam godt, ska a low·. Aa de laa·er hejsen e't te'r, te di li'r nower Mang'el a nower Slawer dæom·.

– Da a kam hjem om· fræ Kræ Wollesens, kommer Kaa·ren u'er te mæ aa vild da saa gja·r ha mæ te'r aa træk te Ty'r mæ·n Kow', dæ wa ow·sen. Hun aa Mari' haa·j æ Høwder aa sku pas te djæ andt Ar·ber. Æ Dreng· haa waat hen· aa besø·g djæ Moster en Par Daw·, di kommer e't hjem' inden i Daa' te Drøwterdaws. Mari' æ saa stu'er o'r, – nej, hun el hejsen e't te Mar'ken. Mekkelsmar'ken æ e't faa ander ind gammel Folk aa Ba'r, sejjer hun.

– Bet'te Niels, som vi kaalder ham, æ anden Kaa'l, æ troken te Mar'ken mæ·n Par Høwder, som sto·r Niels, æ Mand', saa ska prøw· aa sæ·l. A mot saa træk te Ty'r mæ æ Kow', de ku·n jo heller e't sæj nej' te. Da a saa kam tebaa·g, spu'er Kaa·ren mæ om', hvitter a vild aste, hun stu fram· i æ Kykken mæ æ Ildklæm· i den jen· Haa'end aa æ Ma·rstok i den aa·n. Ja, a vild da te'r, naar a fæk mæ tu'e aa kam i mi

– Jeg tror nu ikke, de har det så ringe deromme, at Maren har behov for at klage sig. Manden er nok en sjov kumpan på den måde, at det er ligesom han mener, det ikke har så meget at sige, hvordan det går derhjemme, når bare han kan komme ud at handle. Men det må man sige, det er han også god til. Han handler sammen med Kristian Kræmmer i Holstebro, hán er rigtig pranger. Og Kresten Olsen tjener skam godt, skal jeg love for. Og det lader ellers ikke til, at de lider nogen mangel af nogen slags deromme.

– Da jeg kom hjem omme fra Kresten Olsens, kommer Karen ud til mig og ville da så gerne have mig til at trække til tyr med en ko, der var tyregal. Hun og Marie havde kreaturerne at skulle passe til (= oven i) deres andet arbejde. Drengene har været henne at besøge deres moster et par dage, de kommer ikke hjem før i eftermiddag. Marie er så stor på den, – nej, hun vil ellers ikke til marked. Mikkelsmarked er ikke for andre end gamle folk og børn, siger hun.

– Bitte Niels, som vi kalder ham, andenkarlen, er trukket til marked med et par kreaturer, som store Niels, manden, så skal prøve at sælge. Jeg måtte så trække til tyr med koen, det kunne man jo heller ikke sige nej til. Da jeg så kom tilbage, spurgte Karen mig om, hvornår jeg ville afsted, hun stod ude i køkkenet med ildklemmen i den ene hånd og madstokken (= grydeskeen) i den anden. Ja, jeg ville da til det (= af sted), når jeg fik mig

andt Klejjer, sej'jer a saa. – No tøywes a, du sku blyw· aa fo di Onden, saa·j saa Kaa·ren. A ve'r, du æ howwer o Bo·gergrø'r, aa de ska vi ha i Daa'. – Fo'r a saa osse æ Skowwer? spuer a saa om·, faa de æ dem·, a æ mjæst hæ·gen at'ter. – Ja, de ska du fo', saa·j hun Kaa·ren. – A gik saa e't, inden vi haaj faat wo Onden. Vi fæk stejt Flæsk aa Katofler, sørn som vi plejjer, aa baa'g at'ter fæk vi saa Bo·gergrø'r mæ Sirup i æ Smørhwol, aa a fæk æ Skowwer.

– Ja, sejer han saa Julius, men haaj en no kommen te'r nøj næ'r fræ æ Maa·r aa, saa kund er indda væ·r, en ku ha kommen op aa aa·g. Dæhær Ti' o æ Daa' æ dæ e't manne, dæ kommer kyeren. Men hwa, den Mi'l ka'n da osse wal go' i sørn nøj godt Vejle.

– Ka du how· Mekkelsmar'ken i Fyw'r? spu·er han, da wa dæ stærk Blæst, aa æ Vej· wa saa ta·r. Sikken Pols dæ da war. – Haa du faat Plads faa næst O'r? spuer han no om·. – Nej de haar a e't, a ska ves hjem' aa hjælp, swaa·r a. Blywr du i Rosgord? – A ve'r ær e't, æ Mand' haa gu'e nok wot i Law· mæ mæ om er, aa a saa·j, te han ku godt ste· mæ, men a vild haa'n gu'e Løn'. No, humøj', spuer han, vel du saa ha? Da han fæk de a hø·r, saa rest han o æ Hu·e, aa saa gik han. No, saa i Ja·es saa sejjer han te mæ: Ja, a rejner saa mæ'r, te du blywer her, æ Løn' ska vi jo nok fo wos snakker teræ't om·.

vasket og kom i mine andre klæder, siger jeg så. – Nu synes jeg, du skulle blive og få din middagsmad, sagde så Karen. Jeg ved, du er glad for boghvedegrød, og det skal vi have i dag. – Får jeg så også skorperne? spurgte jeg så om, for det er dem, jeg er mest lysten efter. – Ja, det skal du få, sagde hun Karen. – Jeg gik så ikke, før vi havde fået vores middagsmad. Vi fik stegt flæsk og kartofler, sådan som vi plejer, og bagefter fik vi så boghvedegrød med sirup i smørhullet, og jeg fik skorperne.

– Ja, siger han så Julius, men var man nu kommet af sted noget nær fra morgenstunden af, så kunne det endda være, man kunne være kommet op at køre. Denher tid på dagen er der ikke mange, der kommer kørende. Men hvad, den mil kan man da også sagtens gå i sådan noget godt vejr.

– Kan du huske Mikkelsmarkedet i fjor? spurgte han, da var der stærk blæst, og vejene var så tørre. Sikken dog en puls der var (= sikke det støvede). – Har du fået plads for næste år? spurgte han nu om. – Nej det har jeg ikke, jeg skal vist hjem og hjælpe til, svarede jeg. Bliver du i Rosgård? – Jeg ved det ikke, manden har godt nok været i lag med mig om det, og jeg sagde, at han kunne godt fæste mig, men jeg ville have en god løn. Nå, hvor meget, spurgte han, vil du så have? Da han fik det at høre, så rystede han på hovedet, og så gik han. Nå, så i aftes så siger han til mig: Ja jeg regner så med, at du bliver her, lønnen skal vi jo nok få os snakket tilrette om.

– Sørn go·r no e't te hæ·r te wos, a vel haa'n re· Awtaa'l, inden a blywer. Men han æ no nøj' te'r aa ska haa'n vær·n Kaa'l, sjæl fo han et lawer saa møj' dæhjem·. Men u·r haa han mæ saa manne Teng' aa gyer: i æ Sownraa'd, aa æ Spaa·rkas, aa no dæhæ'r nøj' Mejeri'. Te sør·nøj dæ·r æ han vær·n, men te'r aa fo æ Gord pa'st, dæ·r mo han low·for, te han haa'r en døgtig Kuen. Men han æ osse nøj' te'r aa ska haa'n Kaa'l, dæ ka le·r æ Arber aa go o ejen Haa'nd.

– Dæhær rennen fræ de jæt aa te de ant, ur·n aa gjø nøj færdig, de'r e't godt. Sørn wa' æ jen Daa' i Slæt, vi wa ve'r aa hwerre Hy'e, vi haaj travlt, faa vi ku begynd aa sta'k, saasnaa'r vi wa færre mæ æ Hwerren. Saa kommer æ Mand' li·g aa sejjer te mæ, te a fo'r aa følle mæ ham hjem', dæ wa nøj a sku hjæl'p ham ve. A trowwer, de wa nøj ind i æ Kjørres, en Bæsling heller hwa de war. A saa·j, te de haaj a't Staa·n te. I Daa' da ska dæ stakkes Hy'e, de andt de for aa væ·r te·n aa·n Daa'. Aa dæ·rve bløw'er. A ka e't ver, hwa Kaa·ren haaj mi'en om er, hvis a haaj gon fræ æ Hy'e aa gin mæ te sørn nøj. Æ Plads æ no gu'e nok, aa a tenker wol, a blywer der.

– I Fyw'r prøwer a mæ løs Arbeer, tuk hwa dæ ku blyw· bode ve de jæt aa de andt. A kaast Skottørre i tow Monerr aa tjænt osse godt ve'r, men en gu'e Plads æ no raaerr. – Ja, saa·j a, I kaast manne Tør, dæ aa di Slof,

– Sådan går det nu ikke til her hos os, jeg vel have en klar aftale, inden jeg bliver. Men han er nu nødt til at skulle have en dygtig karl, selv får han ikke lavet så meget derhjemme. Men ude har han med så mange ting at gøre: i sognerådet, og sparekassen, og nu det her nye mejeri. Til sådan noget der er han dygtig, men til at få gården passet, der må han love (= takke sin skaber) for, at han har en dygtig kone. Men han er også nødt til at skulle have en karl, der kan lede arbejdet og gå på egen hånd.

– Det her renderi fra det ene og til det andet, uden at gøre noget færdig, det er ikke godt. Sådan var der en dag i høhøsten, vi var ved at vende hø, vi havde travlt, for vi kunne begynde at stakke, så snart vi var færdige med at vende. Så kommer manden lige og siger til mig, at jeg må følge med ham hjem, der var noget jeg skulle hjælpe ham med. Jeg tror, det var noget inde i kostalden, et skillerum eller hvad det var. Jeg sagde, at det havde jeg ikke tid til. I dag da skal der stakkes hø, det andet det får være til en anden dag. Og derved blev det. Jeg kan ikke vide (= gad vidst), hvad Karen havde ment om det, hvis jeg var gået fra høet og havde givet mig til sådan noget. Pladsen er god nok, og jeg tænker nok, jeg bliver der.

– I fjor prøvede jeg med løst arbejde, tog hvad der kunne blive både ved det ene og det andet. Jeg gravede skudtørv (= mosetørv) i to måneder og tjente også godt ved det, men en god plads er nu rarere. – Ja, sagde jeg, I gravede mange tørv, dig og din makker,

at'ter hwa di saa·j. – De gjo·r vi osse. Jakob wa osse døg·tig. Vi wa e't klo·ger, ind vi begynd· aa præ·s hinaa·n, a vild e't wal gi mæ. Jakob haa'er no sørn, te o·n Arbej·splads dær vel han alti·r væ den vil·lest. Hu·ha som vi bjæsselt ve te'r aa begynd· mej, sind· bløw vi iløw'ler klo·ger.

– Jakob haa·j no nøj aa staa imo'r mej, han vej·jer tow Hunder aa sejs Pu'nd te aa begynd mej, aa de wa han stu'er aa. Hva sind· hen' han kam te'r aa vej·, vild han e't sej·, men a ku no nem' si'e, te han gik aa tawt sæ nower Pu'nd. A fild osse nøj aa i den Ti', men de haar en sommen godt aa.

– A fæk forresten en aa·n Slof, dem sidst Daw· a arberr i æ Mues. Jakobs gammel Hosbond kam en Daa' aa vild patu ha Jakob te'r aa kom ni'er te ham aa slaa' hans Eng'. Jakob haa·j lower er, saa·j han. – No, ja saa·j Jakob tesids, haa a lower er, saa ska a jo. – Men saa kom·mer du jo te'r aa go jenspæ'nd, saaj han te mæ. De ka da osse væ·r, a ka skaf dæ·n aa·n Slof, sejer han saa. Hvis du vel, saa trow'er a, du ka fo Søren Holt mæ de sam·. – Ja, ham vild a da godt ha.

– O·æ Daa' at'ter kam saa Søren Holt. A kjæ·nd ham ledt, han haa waat en Ti' hæ·r o æ Ej'n, han æ hejsen øwwer fræ Aulum aa. De æ sørn en Lurendrej·jer, a mot somtier skrannigren· a hans Historrier. Den aa'n O'r haaj han Plads ve Bet'te Laust i Hoelgord. De æ hejsen en Gor'd

efter hvad de sagde. – Det gjorde vi også. Jakob var også dygtig. Vi var ikke klogere, end vi begyndte at presse hinanden, jeg ville ikke ret gerne give mig. Jakob har det nu sådan, at på en arbejdsplads der vil han altid være den bedste. Uha som vi knoklede på til at begynde med, siden blev vi alligevel klogere.

– Jakob havde nu noget at stå imod med, han vejede tohundredeogseks pund til at begynde med, og det var han stolt af. Hvad han sidenhen kom til at veje, ville han ikke sige, men jeg kunne nu nemt se, at han gik og tabte sig nogle pund. Jeg faldt også noget af i den tid, men det har man såmænd godt af.

– Jeg fik forresten en anden makker, de sidste dage jeg arbejdede i mosen. Jakobs gamle husbond kom en dag og ville partout have Jakob til at komme ned til ham og slå hans eng. Jakob havde lovet det, sagde han. – Nå, ja sagde Jakob tilsidst, har jeg lovet det, så skal jeg jo. – Men så kommer du til at gå alene, sagde han til mig. Det kan da også være, jeg kan skaffe dig en anden makker, siger han så. Hvis du vil, så tror jeg, du kan få Søren Holt med det samme. – Ja, ham ville jeg da godt have.

– Og dagen efter kom så Søren Holt. Jeg kendte ham lidt, han har været en tid her på egnen, han er ellers ovre fra Aulum. Det er sådan en lurendrejer, jeg måtte sommetider skraldgrine af hans historier. Det andet (= forrige) år havde han plads hos Bitte Laust i

te tow Kaa'l. Søren haaj osse rejnt mej, te di sku haa'n anden Kaa'l, men han kam snaa'r æt'ter, te de rejnt Bet'te Laust e't mej, han æ jo en bet'te Graa'nd nyw·, du ve'r, sejjer han Søren. Jaaw, Laust mien, te de Arber, dæ·r wa aa gyer, de kam di nok øw'wer, aa hejsen taa'r vi en Dawlejjer, saa·j han.

– De bløw no e't te møj' mæ æ Dawlejjer, aa det bløw osse møj' smaat mæ Bette Lausts Ar·ber. Dæ wa møj' aa tæsk den Venter, Søren wa dæ·r, aa æ Rowhal'm sku gjørres i Taa'g, for'e di sku ha den jen· Si· aa æ Kjørres omtat te Sommer. Saa mot Søren indda hjælp ve'r aa pas æ Høwder. Æ Hæ·st dem past han jenner. Di bløw e't færre mæ·r aa tæsk, inden æ Drøwt wa begynd. Aa tesidst mot æ Mand' te'r aa hjælp mæ æ Plej'l, men de wa dæ no e't møj' ve, faa han slu' et anden hwer trerr Sla, saae Søren. A grenner godt ar'e. De vild a gja·r ha sjet.

– Dæ haar no waat møj aa bestel· faa jen' Kaa'l. Hwer Awten om æ Venter so' han ind i æ Staaw· aa sno·j Siem, te æ Klaa'k wa ni'. Imel· Drøwt aa Slæt kam di saa te'r aa tæ'k. Di haaj faat Waalle Tæ'kmand' o æ Hu's. Kinder du ham? saa·j Søren. Han æ·n rigtig Træjreng. Æ Hjo·rdreng' han stak op, saa mot dæ·m ander si'e atter æ Høwder saa læng·, de stu o'. Aa al·ting gik saa faale godt. Men Wolle han æ nøj slem' te'r aa leg aa smaakno't øwer hans Opste'ker. De trowwer a dem

Hulgård. Det er ellers en gård til to karle. Søren havde også regnet med, at de skulle have en andenkarl, men han kom snart efter (= fandt snart ud af), at det regnede Bitte Laust ikke med, han er jo lidt nøje (= nærig), du ved, siger han Søren. Jo, Laust mente, at det arbejde, der var at gøre, det kom de nok over, og ellers tager vi en daglejer, sagde han.

– Det blev nu ikke til meget med daglejeren, og det blev også meget småt med Bitte Lausts arbejde. Der var meget at tærsk den vinter, Søren var der, og rughalmen skulle laves til taghalm, fordi de skulle have den ene side af kostalden tækket om den sommer. Så måtte Søren endda hjælpe med at passe kreaturerne. Hestene dem passede han alene. De blev ikke færdige med at tærsk, inden driften (= forårsarbejdet) var begyndt. Og ti sidst måtte manden til at hjælpe til med plejlen, men det var der nu ikke meget ved, for han slog kun hvert tredje slag, sagde Søren. Jeg grinede godt af det. Det ville jeg gerne have set.

– Der har nu været meget at bestille for én karl. Hver aften om vinteren sad han inde i stuen og snoede simer, til klokken var ni. Imellem drift og høhøst kom de så til at tække. De havde fået Ole Tækkemand op på huset (= taget). Kender du ham? sagde Søren. Han er en rigtig kværulant. Hyrdedrengen han stak op, så måtte de andre se efter kreaturerne så længe, det stod på. Og alting gik så vældig godt. Men Ole han er noget slem til at ligge og småbrokke sig over sin opstikker. Det tror jeg de fleste tækkemænd de er.

flest Tæ'kmænd' di ær. Men de wa næ'r bløwwen te ne faa·le nøj. Jaaw, si'er du, jen' Daa' di li·g haaj faat djæ Formejjesmelmar, saa sejjer Bet'te Laust te æ Hjo·rd, te han ku go u'r i æ Mark aa fløt æ Høwder, aa ledt aa andt han skul·d. No aa saa gik Laust sjæl o æ Laj i æ Dreng' hans Stej.

– Den By't vest Waalle saa e't aa' aa sej, heller e't ku han jo si' er. Bet'te Laust bare stak op aa lo ham e't faasto', te han haaj faat en aa·n Opstek'ker. Waalle lo aa smaaskjælt u'r, som han haaj gjo'r æ hiel Ti'.
 - Ka du no snaar kom· mæ den No'l! Ja, hær mo du ro'p dæ! Blywr er saa snaa'r te nøj! – Laust saa·j engen Teng', lissom æ Dreng' jo heller e't plejer aa gø·r. Søren Holt gik aa past op mæ Taagkjæerr aa Siem, aa indimel· task han nøj i æ Laa·. Han moerr sæ nøj øwwer dæhær Forestelleng, men han tent, te de ku væ·r, de ku blyw bejjer ino.

Men det var nær blevet til noget værre noget. Jo, ser du, en dag de lige havde fået deres formiddagsmellemad, så siger Bitte Laust til hyrdedrengen, at han kunne gå ud i marken og flytte kreaturerne, og lidt og andet (= et par andre ting) han skulle. Nå og så gik Laust selv på ladet (= loftet) i drengens sted.

– Det bytte vidste Ole så ikke noget om, han kunne jo heller ikke se det. Bitte Laust stak bare op og lod ham ikke forstå, at han havde fået en anden opstikker. Ole lå og skældte lidt ud, som han havde gjort hele tiden. – Kan du nu snart komme med den nål! Ja, her må du ruppe dig! Bliver det så snart til noget! – Laust sagde ingenting, ligesom drengen jo heller ikke plejede at gøre. Søren Holt gik og passede op med tagkærve og simer (= taghalm og bånd), og ind imellem tærskede han noget i laden. Han morede sig noget over den her forestilling, men han tænkte, at det kunne være, det kunne blive bedre endnu.

– Da han saa wa u·r mæ ni Taa'g, lest han sæ te'r aa gjør Waalle begrible, hvem hans Opstek'ker wa. En aa·n jen vild no ha tro'j, te Wolle nok no vild ha stemt æ To·n nøj ni'er, da han no vedst, hwem' han haaj faa sæ, men de gjor han e't. Nej, i Stej for stemt han en skam op aa lu'e, lissom han et vest andt, ind de wa æ Dreng', han sna'ker te. – Du æ da osse en Taa·ri! Æ du e't bejjer te ander Teng' ind dæhæ'r, saa æ du faa reng'! Hwa, æ du't gammel nok ino te'r aa faasto', te naar a stekker æ No'l ind te dæ nejjen æ La't, saa ska du stek en u'r te mæ owwen for. Ja, no sku a haa'æ No'l, aa det helst knaphænne! Blywwer er saa snaa'r te nøj! A ve'r jo nok, te du et æ saa møj howwer o aa bestel· nøj aa vel gjar ha Søren aa ander te'r aa gjør æ Ar·ber faa dæ, men her kommer du no te'r aa ta fat. A ska nok læ·r di'n bette Vennik te'r aa bestel· nøj.

– No fæk han e't mier saa'j. Bet'te Laust wa bløwwen da saa ly·ne trekwart gal', han hwæ·st op te Wolle: Vel du li·g si'e aa pas di Ar·ber, saa ska a nok pas min'. – Hwa, hwa, passer a e't mi Arber, sejjer han saa Wolle, de'r du den føst, dæ haa klawwer o', te a e't gy'er. – Du behøwwer i hwe'r Fald' e't aa sej· mæ, hwa a ska aa mo', her erre no mæ, dær ær æ Mand'. – Bet'te Laust wa kommen ni'er aa æ Laj, aa Wolle kam saa ni'er aa æ Hu's. Laust wa hi'el verles: Mo a spø·r, skjælder du sørn æ Dreng' u'r, naar de ær ham, dæ stekker op? – Ja, ja, sørn te Maa·r, a haa da æ hi'el Ti' tro'j, te de wa ham, dæ wa mi

– Da han så var ude med noget taghalm, listede han sig til at gøre Ole begribelig, hvem hans opstikker var. En anden en ville nu have troet, at Ole nok nu ville have stemt tonen noget ned, nu da han vidste, hvem han havde for sig, men det gjorde han ikke. Nej, i stedet for stemte han den skam op og lod, ligesom han ikke vidste andet, end at det var drengen, han snakkede til. – Du er da også en taari (= en torsk)! Er du ikke bedre til andre ting end dether, så er du for ringe! Hvad, er du ikke gammel nok endnu til at forstå, at når jeg stikker nålen ind til dig nedenfor lægten, så skal du stikke den ud til mig oven for. Ja, nu skulle jeg have nålen, og det helst i en fart. Bliver det så snart til noget! Jeg ved jo nok, at du ikke er så særlig ivrig efter at bestille noget og gerne vil have Søren og andre til at gøre arbejdet for dig, men her kommer du nu til at tage fat. Jeg skal nok lære dig at bestille noget, din bitte fis.

– Nu fik han ikke sagt mere. Bitte Laust var da blevet så lyne trekvart gal, han hvæsedde op til Ole: Vil du lige se at passe dit arbejde, så skal jeg nok passe mit. – Hvad, hvad, passer jeg ikke mit arbejde, siger han så Ole, det er du den første, der har klaget over, at jeg ikke gør. – Du behøver i hvert fald ikke sige mig, hvad jeg skal og må, her er det nu mig, der er manden. – Bitte Laust var kommet ned fra loftet, og Ole kom så ned fra huset (= taget). Laust var helt lamslået: Må jeg spørge, skælder du drengen sådan ud, når det er ham, der stikker op? – Ja, ja, sådan til måde, jeg har da hele tiden troet, at det var ham,

Opstek'ker, aa a haa töt, te a vild hjælp dæ nøj mæ hans Opdrawwels. A haa da hø'r, te du haa saaj te ham, te hæ'r sku han fo læ'r aa bestæl· nøj, han sku e't prøw· o' aa lest sæ ur·n om·. Aa den aa·n Daa' ind· ve æ Onden, wa du ve'r aa læ ham hø'r, te han o'r faa møj'. No, da han o·n Maa·r arberr faa mæ, saa vild a bare hjælp dæ nøj mæ'r aa sæt Skik o ham, men de'r nok reng· paaskjønner, ka a faasto'.

– Æ Dreng' ska a nok ta mæ aa', du ka bare pas dæ sjæl', saa·j Laust.
 - Ja, ja, de ka a li·g, de wa da't sær, a ka pas mæ sjæl'. Ja, saa mo vi wol heller fo avrejnt mæ hinaa·n. Men no bløw Bet'te Laust stel·. Han so' te æ Hu's, aa han so' te Wolle aa te æ Hu's ijen. Den wa e't engang' haltat ino. Hwem sku han fo te'r aa tæk en færre. Dæ wa jo engen Tæ'kmand' aa fo' - No, nej de wa e't sørn mi'ent, sejjer han saa, vi ska jo da haa æ Hu's tat færre. - Peder, saa·j han te æ Hjo·rd, dæ wa kommen hjæm' fræ æ Mark, - no ka du go o' æ Laj ijen. - Ja, ja, saa·j Wolle, - læ wos saa kom te'r aa bestel· nøj ijen. Søren tuer e't aa læ sæ si'e li· mæ de sam·, han rend om æbaa'g æ Laa·. Han sku ha awgren·ner.

– A ve'r e't, om de wa sam· Daa', heller de wa o æ Daa' at'ter, Søren haaj faato·l dæhæ·r, te vi fæk Besø'g a Bet'te Laust. Hans Mark gor nøj næ'r ni'er te æ Mues, hu vi arberr. Aa vi si'er saa, te han go'r dænier o hans Sønder Vra't aa gor aa sparker te æ Knold·, heller hwa de no wa

der var min opstikker, og jeg har ment, at jeg ville hjælpe dig noget med hans opdragelse. Jeg har da hørt, at du har sagt til ham, at her skulle han få lært at bestille noget, han skulle ikke prøve på at liste sig udenom. Og den anden dag inde ved middagsmaden var du ved at lade ham høre, at han åd for meget. Nå, da han på en måde arbejder for mig, så ville jeg bare hjælpe dig noget med at sætte skik på ham, men det er nok ringe påskønnet, kan jeg forstå.

– Drengen skal jeg nok tage mig af, du kan bare passe dig selv, sagde Laust. – Ja, ja, det er lige hvad jeg kan; du kan tro, jeg kan passe mig selv. Ja, så må vi vel hellere få afregnet med hinanden. – Men nu blev Bitte Laust stille. Han så til taget, og han så til Ole og til taget igen. Det var ikke engang halvt takket endnu. Hvem skulle han få til at takke det færdigt. Der var jo ingen takkemand at få. – Nå nej, det var ikke sådan ment, siger han så, vi skal jo da have taget takket færdigt. – Peder, sagde han til hyrdedrengen, der var kommet hjem fra marken, – nu kan du gå på loftet igen. – Ja, ja, sagde Ole, – lad os så komme til at bestille noget igen. Søren turde ikke lade sig se lige med det samme, han rendte om bag laden. Han skulle have grinet af.

– Jeg ved ikke, om det var samme dag, eller det var dagen efter Søren havde fortalt det her, at vi fik besøg af Bitte Laust. Hans mark går næsten ned til mosen, hvor vi arbejdede. Og vi ser så, at han går dernede i den søndre ende af den og sparker til knoldene,

han tu sæ te. – Han kommer nok ni'er aa si'er te hans gammel Kaa'l, sejer a saa. Nej, de tent da Søren e't. Men Skam kom at'ter er. Han kom go·nen ni'er gjemmel en Slon· i hans Mark, aa den, æ Slon·, monder u'r i æ Mues. No wa han noj ni'er te wos.

– Godaw' aa singot, sejer han saa. – Jaaw tak! – No, de æ nok hæ·r, dæ bestelles nøj, saa·j han saa. – Ja, især da li·g i æ Ti', swaa·r a. – De ser u'r te'r, te I osse besteller nøj, imel· I errer. De æ ves ne godt Maa'rd i æ kommen i? – Ja, sejer vi saa, dem føst Tør're, vi kaa·st, æ skruer for en Stør·r sind·, aa no æ di ve'r aa vær ta·r. Vi tøjwes, di æ gue. – Ja, de tøjwes a osse, swaa·r Laust. A haa jo osse ne Mues. Ka a fo jeander te'r aa kaa·st nowwer Sko'ttørre faa mæ, sørn en trøjje Tu'send?

– A ka e't li·g mæ de sam·, sejer a saa. – Hvilte ka I? spuer han wos saa om·. – Ja, om nowwer Daw· holder vi op hæ·r, men de væst aa'r er, te a haar lowwer mæ hen te·n Mand', te'r aa slaa' hans Eng', næ'ernsend· vi hæ·r er færre, a sku ves allere· hat begynd' mæ'r no, aa de·l da taa'n aa't Daw· mæ de slaaen Græs, saa·j a. – Saa kommer vi faa laant hen' o æ Ti', mien Laust. Ka a kyef nowwer a dem Tør're, I haar hæ·r? – Ja, de ku han da. Vi nævnt ham en Pri's, aa den vild han godt gi. A saaj te Søren, da Bet'te Laust wa go·en, te a tro·j e't, han haaj

eller hvad det nu var han tog sig til. – Han kommer nok ned og ser til sin gamle karl, siger jeg så. Nej, det tænkte Søren da ikke. Men skam komme efter det (= men pokker tage mig om ikke). Han kom gående ned gennem en hulning i sin mark, og den, hulningen, munder ud i mosen. Nu var han nået ned til os.

– Goddag og singot! siger han så. – Jo tak! – Nå, det er nok her, der bestilles noget, sagde han så. – Ja, især da lige for tiden, svarede jeg. – Det ser ud til, at I også bestiller noget, ind imellem I æder. Det er vist noget god mor (= tørvejord), I er kommet i? – Ja, siger vi så, de første tørv, vi gravede, er skruet (= sat i stak) for et stykke tid siden, og nu er de ved at være tørre. Vi synes, de er gode. – Ja, det synes jeg også, svarede Laust. Jeg har jo også noget mose. Kan jeg få jer til at grave nogle skudtørv for mig, sådan en trediv tusind?

– Jeg kan ikke lige med det samme, siger jeg så. – Hvornår kan I? spurgte han os så om. – Ja, om nogle dage holder vi op her, men det værste af det er, at jeg har lovet mig hen til en mand, til at slå hans eng, når vi er færdige her, jeg skulle vist allerede have begyndt på det nu, og det vil da tage en otte dage med det slåen græs, sagde jeg. – Så kommer vi for langt hen på året, mente Laust. Kan jeg købe nogle af de tørv, I har her? – Ja, det kunne han da. Vi nævnte ham en pris, og den ville han godt give. Jeg sagde til Søren, da Bitte Laust var gået, at jeg troede ikke, han havde været så nem at handle med, eftersom der

waat saa nem' aa handel mæj, at'tersom dæ bløw saa'j, hu nyw' han wa. – Jaaw, sørn ka han godt væ'r imelstaa'nd, saaj Søren. I Daa vild Laust vi's sæ fræ hans pæ'n Si'.

Glem no e't, te de æ Julius Jensen, dæ faatæ'ler al' dæhæ'r o æ Vej te Holsbrow'. A haaj wol osse en bet'te Graa'nd aa bemærk aa ledt aa faatæ'l osse, men de ska a e't hæ'r kom ind o'.

(Fortsættes)

blev sagt, hvor nærig han var. – Jo, sådan kan han godt være ind imellem, sagde Søren. I dag ville Laust vise sig fra sin pæne side.

Glem nu ikke, at det er Julius Jensen, der fortæller alt dether på vejen til Holstebro. Jeg havde vel også en lille smule at bemærke og lidt at fortælle også, men det skal jeg ikke her komme ind på.

(Fortsættes)